

Εισαγωγή της Εκδότριας

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στο πρώτο τεύχος του *JoSTrans (Journal of Specialised Translation)*. Πρόκειται για ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό που εκδίδεται δύο φορές το χρόνο και που στόχο έχει τη δημιουργία μιας νέας πλατφόρμας για επαγγελματίες της μετάφρασης και της διερμηνείας.

Και τα δύο αυτά επαγγέλματα διέπονται από τέσσερεις παράγοντες: το γενικό (με την έννοια του παγκόσμιου) πλαίσιο στο οποίο λειτουργούν, την οξυμένη συνειδητοποίηση της ποικιλομορφίας αυτού, την ανάπτυξη της επικοινωνίας σε όλο και πιο εξειδικευμένα και περίπλοκα επίπεδα και την ακόμα περισσότερο αυξανόμενη ταχύτητα με την οποία επιτυγχάνεται η επικοινωνία. Το *JoSTrans* δημιουργήθηκε με αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά κατά νου. Την τελευταία δεκαετία, έχουν παρουσιάσει ιδιαίτερη ανάπτυξη οι πηγές που είναι στη διάθεση των μεταφραστών, των διερμηνέων και των ακαδημαϊκών. Τα ηλεκτρονικά λεξικά καθώς και άλλες πηγές πλέον παρέχονται στις περισσότερες γλώσσες και εξυπηρετούν τα περισσότερα επιστημονικά πεδία. Υπάρχει ευρεία ποικιλία εκδόσεων, ομάδων συζητήσεων και φόρουμ που αναπτύσσουν σχετικά θέματα και ανταλλάσσουν πληροφορίες: από επιστημονικά περιοδικά όπως το *META* (Les Presses de l'Université de Montréal), που αντικατέστησε το *The Translator's Journal* τον Οκτώβριο του 1956 και που εστιάζει σε μια συγκριτική προσέγγιση εξ' αρχής και θεωρείται πλέον σημείο αναφοράς στην επιστήμη της μετάφρασης, έως το πρόσφατο *Forum* (έκδοση από κοινού του Πανεπιστημίου Université de la Sorbonne Nouvelle και του Συλλόγου Διερμηνέων Συνεδρίων της Κορέας), που στοχεύει στην απαγκίστρωση από τη Δυτικο-κεντρική προσέγγιση που έχει πλέον χαρακτηρίσει τη μεταφραστική επιστημονική έρευνα, ή το ηλεκτρονικό περιοδικό *Translation Journal* (<http://accurapid.com/journal/01index.html>), που δίνει προτεραιότητα στην προσβασιμότητα. Κάθε έκδοση ειδικεύεται σε κάτι ξεχωριστό.

Ως διευθύντρια μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στη μετάφραση, ένιωσα την ανάγκη για τη δημιουργία ενός επιστημονικού περιοδικού αφιερωμένου στην εξειδικευμένη μετάφραση, με στόχο τόσο την προώθηση της έρευνας στον μη-λογοτεχνικό λόγο όσο και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μεταφραστών, των ειδικών σε συγκεκριμένα γνωστικά πεδία και των ακαδημαϊκών. Τα διαφορετικά χαρακτηριστικά που αναφέρθησαν παραπάνω έχουν άμεσες επιπτώσεις στο χώρο της μετάφρασης και έτσι οφείλουμε να τα λάβουμε υπ' όψιν μας σε αυτό το νέο επιστημονικό περιοδικό της μετάφρασης: η ταχύτητα με την οποία η γνώση εξελίσσεται και ανταλλάσσεται· το γεγονός ότι, με πάνω από 6000 επίσημες γλώσσες και 192 χώρες στον κόσμο, μια παγκόσμια γλώσσα καθίσταται απολύτως απαραίτητο εργαλείο του μεταφραστή, χωρίς όμως τα αγγλικά να είναι σε θέση να αντικαταστήσουν τη μητρική γλώσσα για τους συγγραφείς που δεν γεννήθηκαν με την αγγλική ως την πρώτη γλώσσα τους. Εάν επιθυμούμε να βρούμε τρόπο έκφρασης γι' αυτή την ποικιλομορφία, πρέπει να προωθηθεί η πολυγλωσσία. Είναι πλέον δεδομένο ότι η μετάφραση έχει να κάνει τόσο με την πολιτισμική μεταφορά όσο και με τη γλωσσική μεταφορά. Παρ'όλα αυτά, ακόμα και σήμερα συχνά περιορίζουμε την έννοια του πολιτισμού στα στενά πλαίσια της καλλιτεχνικής έκφρασης. Ο πολιτισμός διαποτίζει κάθε διανοητική δραστηριότητα, όπως ανακαλύπτει κάθε μεταφραστής εξειδικευμένων κειμένων, και είναι παρών και στον επαγγελματικό κόσμο και στις γκαλερί τέχνης. Το να εκφράζεται κάποιος στη γλώσσα του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα σημαίνει επίσης ότι εκφράζει τον πολιτισμό του με την ευρεία έννοια του όρου. Θέλουμε το *JoSTrans* να καταστεί μια κατ'εξοχήν διαπολιτισμική έκδοση, όντας ανοιχτό σε διάφορες γλώσσες και πολιτισμούς και προσφέροντας εδαφος για συζήτηση πολιτισμικών θεμάτων που άπτονται της μη λογοτεχνικής μετάφρασης.

Κάποια τρέχοντα επιστημονικά περιοδικά της μετάφρασης περιέχουν διγλωσσα άρθρα, με τη διαφορά ότι οι μειονοτικές γλώσσες στο σύνολό τους δεν περιλαμβάνονται στις καθιερωμένες εκδόσεις για εμπορικούς λόγους, και οι συγγραφείς που τις έχουν ως μητρικές δεν έχουν άλλη επιλογή παρά να γράφουν στα αγγλικά προκειμένου να ακουστούν. Ο πολιτισμός μπορεί να είναι «αυτό που μένει όταν όλα τα άλλα έχουν ξεχαστεί» σύμφωνα με το παλιό ανατολίτικο ρητό, τη φημισμένη παράφραση του οποίου μας έδωσε ο Εντουάρ Χεριώ, αλλά λήθη της γλώσσας σημαίνει λήθη του πολιτισμού, και από τις 6000 γλώσσες που μιλιούνται στον πλανήτη μας οι μισές απειλούνται με εξαφάνιση¹. Ό,τι εκδίδεται αντανakλά την παγκόσμια κατάσταση ενώ μας επιτρέπει παράλληλα να την διαμορφώνουμε ως ένα βαθμό. Το *JoSTrans* έχει στόχο να συνεισφέρει στη μετατροπή αυτού που συχνά εμφανίζεται ως ρηχή έννοια στον κόσμο των εκδόσεων σε μια πραγματικότητα. Η ταχύτητα είναι άλλο ένα θέμα που εγείρει αυτή η εισαγωγή από την εκδότρια. Οι έντυπες εκδόσεις, ιδιαίτερα όταν παράγονται από το ακαδημαϊκό κύκλωμα, παίρνουν χρόνο έως ότου διατεθούν. Η πληροφορία μπορεί κάλλιστα να χάσει την αξία της όταν φτάσει να κυκλοφορήσει. Ο Παγκόσμιος Ιστός (Web) μας επιτρέπει να ανανεώνουμε την πληροφορία απλώς πατώντας ένα κουμπί και να παράγουμε εκδόσεις φτηνά και σε παγκόσμια κλίμακα. Ο στόχος μας είναι να εκδίδουμε σε εξαμηνιαία βάση άρθρα που έχουν ελεγχθεί από δύο ειδικούς καθώς και κομμάτια που αντανakλούν ό,τι συμβαίνει σήμερα, όπως δρώμενα, επαγγελματικές συνεντεύξεις και τοπικά θέματα σε πιο συχνή βάση. Για να προωθήσουμε την προσβασιμότητα, το εκδοτικό συμβούλιο αποφάσισε να εκδίδει το επιστημονικό περιοδικό δωρεάν για μια περίοδο δύο ετών. Η απόφαση αυτή θα αναθεωρηθεί το 2006, όταν πιθανώς αποφασίσουμε και την έντυπη έκδοση του περιοδικού.

Η ιδέα του *JoSTrans* ξεκίνησε από μία ομάδα συναδέλφων, με έντονο το πνεύμα της συνεργατικότητας. Τα βασικά μέλη του περιοδικού είναι Ευρωπαίοι και έχουν βάση τους το Λονδίνο. Στόχος μας παρ'όλα αυτά είναι να αναπτύξουμε περισσότερες συνεργασίες με την Αφρική, την Αμερική και την Ασία. Η τρέχουσα περιγραφή του *JoSTrans* είναι διαθέσιμη στη σχετική ιστοσελίδα, αλλά καθώς το εκδοτικό συμβούλιο λαμβάνει σχόλια από τους αρθρογράφους και τους αναγνώστες, το περιοδικό θα εξελιχθεί με τέτοιο τρόπο που θα αντανakλά τις ιδέες που εκφράζονται και τις προτάσεις που μας γίνονται.

Αυτό το εγχείρημα αποτελεί μια πρόκληση και μια ευκαιρία για όλους όσους παράγουν διαγλωσσικό έργο, οι οποίοι όχι μόνον πρέπει να μεταφέρουν πληροφορίες αλλά και να τις προσαρμόζουν και συχνά να παράγουν λέξεις για να εκφράσουν νέες ιδέες. Η αποστολή του *JoSTrans* αποπνέει το ρόλο του μεταφραστή: έχει στόχο να αντανakλά και να δημιουργεί τον πολυ-πολιτισμικό κόσμο που όλοι διαμορφώνουμε και μοιραζόμαστε.

Μετάφραση: Άντζελα Τσιρούνη, Αθήνα (Metropolitan College)

---

¹ Στήβεν Α. Γουρμ, μ, Εκδόσεις ΟΥΝΕΣΚΟ (1996), 2003. [Stephen A. Wurm, *Atlas of the World's Languages in Danger of Disappearing*, Unesco Publications (1996), 2003]